

Journal Website

Article history:

Received 10 December 2024

Revised 26 January 2025

Accepted 15 February 2025

Published online 17 April 2025

Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders

Volume 4, Issue 1, pp 209-220

E-ISSN: 2981-1759

The Relationship of Psychological Capital with Happiness with the Mediating Role of Family Functioning

Tahereh Hemmati ¹, Hassan Amiri ^{2*}

¹ MA, Department of General Psychology, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

² Associate Professor, Department of Psychology and Counseling, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.
(Corresponding Author).

* Corresponding author email address: ahasan.amiri@iau.ac.ir

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Hemmati, T., Amiri, H. (2025). The Relationship of Psychological Capital with Happiness with the Mediating Role of Family functioning. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders*, 4(1), 209-220.

© 2025 the authors. Published by Maher Talent and Intelligence Testing Institute, Tehran, Iran. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

Objective: Happiness is one of the variables derived from positive psychology that plays an effective role in improving many psychological characteristics. Therefore, the present research was conducted with the aim of determine the relationship of psychological capital with happiness with the mediating role of family functioning.

Methods and Materials: The present study was a descriptive-analytical from type of cross-sectional. The research population was all married nurses of Kermanshah city hospitals in 2020 year. The sample size was considered 75 people, which this number were selected with using the cluster sampling method. The instruments of this study were included the questionnaires of psychological capital (Luthans et al., 2007), Oxford happiness (Argyle and Lu, 1990) and Macmaster family functioning assessment (Epstein et al., 1983). The data of the present research were analyzed with using the Pearson correlation coefficients and multiple regression with enter model in SPSS-22 software.

Findings: The findings of this research showed that psychological capital including hope, resilience, optimism and self-efficacy had a positive and significant relationship with happiness and family functioning in nurses ($P < 0.05$). Also, psychological capital did not play an effective role in predicting happiness and family functioning in nurses ($P > 0.05$), but it could play an effective role in predicting the combination of their happiness and family functioning ($P < 0.001$).

Conclusion: According to the results of this research, promoting the psychological capital through educational workshops plays an effective role in improving the combination of happiness and family functioning in nurses.

Keywords: *Psychological Capital, Happiness, Family functioning, Nurses.*

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Psychological capital is one of the indicators of positive psychology, which is characterized by characteristics such as an individual's belief in their abilities to achieve success, perseverance in pursuing goals, creating positive attributions about themselves and tolerating problems and difficulties (Pan et al., 2024). This variable is a composite and integrated construct consisting of four components or positive psychological capacities, including hope, resilience, optimism and self-efficacy (Silva et al., 2022). Individuals with higher psychological capital have lower vulnerability to stressful events and challenges, report higher quality of life, satisfaction and well-being and have a clearer view of themselves, others and future (Hazan-Liran & Miller, 2023). Psychological capital is associated with happiness, which as an aspect of human emotions has a great impact on people's lives (Asante et al., 2022). Happiness is a positive emotion associated with joy and happiness, the absence of negative emotions such as anxiety and depression and life satisfaction, which refers to a person's entire life (not just a part of it) (Mamatzakakis & Tsionas, 2021). Happy people have a positive and optimistic orientation in processing information and interpret and process it in a way that leads to greater happiness. Such people usually evaluate their skills better, more and more positively and recall positive events more than negative events and make better and more desirable decisions in life plans (Goel & Singh, 2023). Studies such as Asante et al (2022), Gherati et al (2024), Basinska & Rozkwitalska (2022) and Rashidi Kochi et al (2017) indicated a positive and significant relationship between psychological capital and happiness.

Also, psychological capital is related to family functioning, which refers to the family's organized effort to create and maintain balance in life for biological, emotional, psychological and social development (Jan et al., 2023). Family functioning is related to the ability of this small social system to coordinate with changes and developments, resolve contradictions, challenges and conflicts, solidarity among its members, respect for boundaries between individuals, success in applying disciplinary patterns and implementation of laws, regulations and principles governing this system with the aim of protecting the entire family (Xu et al., 2025). The main function of families is to meet the individual needs of family members in order to achieve healthy functioning in them and families with low family functioning usually experience family conflicts and in such families the relationship between family members is negative and undesirable (Zhijie et al., 2024). Studies such as Jan et al (2023), Sobhani et al (2023), Moosivand (2021), and Sharifpour Shirazi & Ghaderi (2022) indicated a positive and significant relationship between psychological capital and family functioning. Happiness is one of the variables derived from positive psychology that plays an effective role in improving many psychological characteristics. Therefore, the present research was conducted with the aim of determine the relationship of psychological capital with happiness with the mediating role of family functioning.

Methodology

The present study was a descriptive-analytical from type of cross-sectional. The research population was all married nurses of Kermanshah city hospitals in 2020 year. The sample size was considered 75 people, which this

number were selected with using the cluster sampling method. In this research in order to determine the sample size was used to the [Tabachnick & Fidell \(2019\)](#) formula, namely the formula $N \geq 50 + 8m$, which in this formula N is the sample size and m is the predictor variables that considering possible dropouts the sample size was considered 75 people. In this sampling method, among the hospitals of Kermanshah city number of 3 hospitals were selected, including Imam Khomeini (RA), Taleghani and Bisotun hospitals, and then with the help and request of the head nurses, they were asked to send the questionnaires virtually and they also responded to the instruments. The inclusion criteria to the present research were included a minimum of a bachelor's degree, the absence of significant negative emotions such as anger, arguments, etc., being married, having lived together for more than 4 years, not suffering from anxiety or depression and willingness to participate in the study, and the exclusion criteria were included refusing to complete the research questionnaires, incompletely filling them out, or not responding to more than 10 percent of the items. The instruments of this study were included the questionnaires of psychological capital ([Luthans et al., 2007](#)), Oxford happiness ([Argyle and Lu, 1990](#)) and Macmaster family functioning assessment ([Epstein et al., 1983](#)). The data of the present research were analyzed with using the Pearson correlation coefficients and multiple regression with enter model in SPSS-22 software at a significance level of 0.05.

Findings

Most of the nurses in the present research were female (53.33 percent), had a bachelor's degree (73.33 percent), formal employment status (68.00 percent) and were married for 1-5 years (37.33 percent). The findings of this research showed that psychological capital including hope, resilience, optimism and self-efficacy had a positive and significant relationship with happiness and family functioning in nurses ($P < 0.05$). Also, psychological capital did not play an effective role in predicting happiness and family functioning in nurses ($P > 0.05$), but it could play an effective role in predicting the combination of their happiness and family functioning ($P < 0.001$).

Discussion and Conclusion

According to the results of this research, promoting the psychological capital through educational workshops plays an effective role in improving the combination of happiness and family functioning in nurses. As a result, it is suggested that a psychological capital enhancement training course be held for all hospital staff and that they be given relevant brochures and educational books in this field so that they can use them to improve and enhance their happiness and family functioning.

وبسایت مجله

تاریخچه مقاله

دریافت شده در تاریخ ۲۰ آذر ۱۴۰۳

اصلاح شده در تاریخ ۰۷ بهمن ۱۴۰۳

پذیرفته شده در تاریخ ۲۷ بهمن ۱۴۰۳

منتشر شده در تاریخ ۲۸ فروردین ۱۴۰۴

پویایی‌های روان‌شناختی در اختلال‌های خلقی

دوره ۴، شماره ۱، صفحه ۲۲۰-۲۰۹

شاپای الکترونیکی: ۲۹۸۱-۱۷۵۹

رابطه سرمایه روان‌شناختی با شادکامی با نقش واسطه‌ای عملکرد خانواده

طاهره همتی^۱، حسن امیری^{۲*}

۱. کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی عمومی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.
۲. دانشیار، گروه روانشناسی و مشاوره، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. (نویسنده مسئول).

*ایمیل نویسنده مسئول: ahasan.amiri@iau.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی اصلی

نحوه استناد به این مقاله:

همتی، طاهره، امیری، حسن. (۱۴۰۴). رابطه سرمایه روان‌شناختی با شادکامی با نقش واسطه‌ای عملکرد خانواده. *پویایی‌های روان‌شناختی در اختلال‌های خلقی*، ۴(۱)، ۲۲۰-۲۰۹.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

هدف: شادکامی یکی از متغیرهای برگرفته از روان‌شناسی مثبت‌نگر است که نقش موثری در بهبود بسیاری از ویژگی‌های روان‌شناختی دارد. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه سرمایه روان‌شناختی با شادکامی با نقش واسطه‌ای عملکرد خانواده انجام شد.

روش و مواد: مطالعه حاضر توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی بود. جامعه پژوهش همه پرستاران متأهل بیمارستان‌های شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۹ بودند. حجم نمونه ۷۵ نفر در نظر گرفته شد که این تعداد با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزارهای این مطالعه شامل پرسشنامه‌های سرمایه روان‌شناختی (لوتانز و همکاران، ۲۰۰۷)، شادکامی آکسفورد (آرگایل و لو، ۱۹۹۰) و سنجش عملکرد خانواده مک‌مستر (اپستاین و همکاران، ۱۹۸۳) بودند. داده‌های پژوهش حاضر با روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با مدل همزمان در نرم‌افزار SPSS-22 تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش نشان داد که سرمایه روان‌شناختی شامل امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی با شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران رابطه مثبت و معنادار داشتند ($P < 0.05$). همچنین، سرمایه روان‌شناختی نقش موثری در پیش‌بینی شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران نداشت ($P > 0.05$)، اما توانست نقش موثری در پیش‌بینی ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده آنان داشته باشد ($P < 0.01$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این پژوهش، ارتقای سرمایه روان‌شناختی از طریق کارگاه‌های آموزشی نقش موثری در بهبود ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران دارد.

کلیدواژگان: سرمایه روان‌شناختی، شادکامی، عملکرد خانواده، پرستاران.

سرمایه روان‌شناختی^۱ یکی از شاخص‌های روان‌شناسی مثبت‌نگر است که با ویژگی‌هایی مانند باور فرد به توانایی‌های خود برای دستیابی به موفقیت، داشتن پشتکار در پیگیری اهداف، ایجاد اسنادهای مثبت درباره خود و تحمل مشکل‌ها و دشواری‌ها مشخص می‌شود (Pan et al., 2024). این متغیر، سازه‌ای ترکیبی و یکپارچه از چهار مولفه یا ظرفیت روان‌شناختی مثبت شامل امیدواری (داشتن توانمندی تعیین و اصلاح هدف و تلاش برای رسیدن به هدف از طریق راهبردهای مختلف)، تاب‌آوری (داشتن توانایی جهت‌پذیرش و مقابله‌ها با چالش‌ها و بازگشت به وضعیت قبل از چالش)، خوش‌بینی (داشتن اسنادهای مثبت برای کسب موفقیت در حال و آینده) و خودکارآمدی (داشتن باور به توانمندی خود جهت انجام تکلیف‌های لازم برای دستیابی به موفقیت) تشکیل شده است (Silva et al., 2022). مولفه‌ها یا ظرفیت‌های روان‌شناختی هنگامی که در یک فرآیند تعاملی و ارزشیابانه یکپارچه می‌شوند، مجموعه‌ای از منابع و مکانیسم‌هایی را فراهم می‌آورند که می‌توانند سبب ارتقای سلامت و بهزیستی شوند (Tetten, 2024). افراد دارای سرمایه روان‌شناختی بالاتر از میزان آسیب‌پذیری پایین‌تری در مقابل رویدادها و چالش‌هایی استرس‌آور و تنش‌زا برخوردارند، کیفیت زندگی، رضایت و بهزیستی بالاتری را گزارش می‌کنند و به دیدگاه روشنی در مورد خود، دیگران و آینده رسیدند (Hazan-Liran & Miller, 2023).

سرمایه روان‌شناختی با شادکامی^۲ ارتباط دارد که به‌عنوان جنبه‌ای از عواطف انسانی تاثیر زیادی بر زندگی افراد دارد (Asante et al., 2022). این سازه شامل مفاهیم ذهنی مانند خشنودی، لذت، شادمانی و خوشایندی است، اما با خوش‌بینی بی‌دلیل، خودفریبی، انکار واقعیت و ندیدن مشکل‌های خود و دیگران متفاوت می‌باشد (Charles-Leija et al., 2023). شادکامی یکی از هیجان‌های مثبت مرتبط با سرور و خوشحالی، فقدان هیجان‌های منفی مانند اضطراب و افسردگی و رضایت از زندگی است که به کل زندگی فرد (نه بخشی از آن) اشاره دارد (Mamatzakis & Tsionas, 2021). شادکامی شامل بخش‌های عاطفی و هیجانی (همواره خلقی شاد، خوشحال و فرح‌انگیز داشتن)، اجتماعی (داشتن روابط اجتماعی مثبت، مطلوب و سازنده با دیگران) و شناختی (همواره تفکر درباره شادی، خوشحالی و فرح‌انگیز داشتن) است که سبب می‌شود افراد در کل زندگی خود شادتر و خوش‌بین‌تر گردند (Carrero et al., 2022). افراد شادکام در پردازش اطلاعات جهت‌گیری مثبت و خوش‌بینانه دارند و آنها را طوری تفسیر و پردازش می‌کنند که منجر به شادکامی بیشتر می‌گردد. چنین افرادی معمولاً مهارت‌های خود را بهتر، بیشتر و مثبت‌تر ارزیابی می‌کنند و رویدادهای مثبت را بیشتر از رویدادهای منفی یادآوری می‌نمایند و در برنامه‌های زندگی بهتر و مطلوب‌تری تصمیم‌گیری می‌کنند (Goel & Singh, 2023).

پژوهش‌ها حاکی از رابطه مثبت و معنادار بین سرمایه روان‌شناختی و شادکامی بودند. برای مثال، نتایج پژوهش Asante et al (2022) نشان داد که سرمایه روان‌شناختی شامل خوش‌بینی، امیدواری و تاب‌آوری با شادکامی دانشجویان رابطه مثبت و معنادار داشت، اما خودکارآمدی با آن رابطه معناداری نداشت. در پژوهشی دیگر، Gherati et al (2024) گزارش کردند که سرمایه‌های روان‌شناختی بر شادکامی مادران دارای فرزند با ناتوانی هوشی اثر مستقیم و معنادار داشت. Basinska & Rozkwitalska (2022) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که سرمایه روان‌شناختی با شادکامی در کار و شکوفایی کارکنان همبستگی مثبت و معنادار داشت، اما این سازه نتوانست رابطه بین شادکامی در کار و شکوفایی کارکنان را تعدیل کند. افزون بر آن، Rashidi Kochi et al (2017) گزارش کردند که سرمایه‌های روان‌شناختی مثبت با شادکامی رابطه مثبت و معنادار داشت.

همچنین، سرمایه روان‌شناختی با عملکرد خانواده^۳ ارتباط دارد که به تلاش سازمان‌یافته خانواده برای ایجاد و تداوم تعادل در زندگی برای رشد زیستی، هیجانی، روانی و اجتماعی اشاره دارد (Jan et al., 2023). عملکرد خانواده به توانایی این نظام کوچک اجتماعی در هماهنگی با تغییرها و تحول‌ها، حل تضادها، چالش‌ها و تعارض‌ها، همبستگی بین اعضای خود، رعایت حد و مرز بین افراد، موفقیت در اعمال الگوهای انضباطی و اجرای قوانین، مقررات و اصول حاکم بر این نظام با هدف حفاظت از کل خانواده مربوط می‌شود (Xu et al., 2025). سازه عملکرد خانواده شامل شش بخش حل مشکل (حل و مدیریت مشکل‌های خانوادگی با هدف حفظ خانواده از عوامل تهدیدکننده آن)، آمیختگی عاطفی (توجه و دغدغه‌مندی اعضای خانواده به فعالیت‌های سایر اعضا)، نقش‌ها (الگوهای رفتاری قابل مشاهده در میان اعضای خانواده)، همراهی عاطفی (برقراری ارتباط‌های متقابل و واکنش‌های عاطفی با کیفیت میان اعضای خانواده)، ارتباط (تبادل اطلاعات و برقراری ارتباط بین اعضای خانواده) و کنترل رفتار (کنترل و مدیریت رفتارهای خود در وضعیت‌های مختلف خانوادگی)

¹ psychological capital

² happiness

³ Family functioning

می باشد (Meroni et al., 2021). عملکرد اصلی خانواده ها برآوردن نیازهای فردی اعضای خانواده در راستای تحقق عملکرد سالم در آنها است و خانواده های دارای عملکرد خانوادگی پایین معمولاً دچار اختلاف های خانوادگی می شوند و در چنین خانواده های ارتباط میان اعضای خانواده منفی و نامطلوب می باشد (Zhijie et al., 2024).

پژوهش ها حاکی از رابطه مثبت و معنادار بین سرمایه روان شناختی و عملکرد خانواده بودند. برای مثال، نتایج پژوهش Jan et al (2023) نشان داد که سرمایه روان شناختی و عملکرد خانواده رابطه مثبت و معنادار داشتند. در پژوهشی دیگر، Sobhani et al (2023) گزارش کردند که سرمایه های روان شناختی مثبت با شادکامی رابطه مثبت و معنادار داشت. Moosivand (2021) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسید که عملکرد خانواده، سرمایه روان شناختی و نیازهای روان شناختی همبستگی مثبت و معنادار داشتند. افزون بر آن، Sharifpour Shirazi & Ghaderi (2022) گزارش کردند که سرمایه روان شناختی و شفقت به خود با عملکرد خانواده رابطه مثبت و معنادار داشت.

شادکامی یکی از متغیرهایی است که در سال های اخیر در رشته روان شناسی سلامت مطرح شده است و یکی از مهم ترین نیازهای بشری می باشد که تاثیر زیادی بر شکل گیری شخصیت و سلامت روان دارد. همچنین، شادکامی منشأ تحرک و پویایی است و افراد شادکام تمایل زیادی به برقراری ارتباط و تعامل مثبت و سازنده با دیگران دارند (Ashoori, 2022). شادکامی یکی از مهم ترین اهداف هر انسانی است و این مفهوم قدمتی به اندازه تاریخ بشریت دارد. در طول زمان هر فردی به دنبال دستیابی به شادکامی و تجربه احساس های مرتبط با آن مانند خوشحالی و خوشبختی می باشد. از آنجایی که سرمایه روان شناختی همانند شادکامی از سازه های برگرفته از رویکرد روان شناسی مثبت نگار می باشد، لذا می توان انتظار داشت که بین آنها ارتباط وجود داشته باشد و در این زمینه پژوهش هایی نیز انجام شده است. یکی از خلأ های موجود در رابطه بین سرمایه روان شناختی و شادکامی، عدم بررسی نقش واسطه ای عملکرد خانواده می باشد. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه سرمایه روان شناختی با شادکامی با نقش واسطه ای عملکرد خانواده انجام شد.

مواد و روش پژوهش

مطالعه حاضر توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی بود. جامعه پژوهش همه پرستاران متأهل بیمارستان های شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۹ بودند. حجم نمونه ۷۵ نفر در نظر گرفته شد که این تعداد با روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. در این پژوهش برای تعیین حجم نمونه از فرمول Tabachnick & Fidell (2019) یعنی از فرمول $N \geq 50 + 8m$ استفاده شد که در این فرمول N همان حجم نمونه و m همان متغیرهای پیش بین است که با توجه به ریزش های احتمالی حجم نمونه ۷۵ نفر در نظر گرفته شد. در این روش نمونه گیری از میان بیمارستان های شهر کرمانشاه تعداد ۳ بیمارستان شامل بیمارستان های امام خمینی (ره)، طالقانی و بیستون انتخاب و سپس با کمک و درخواست از سرپرستاران از آنها خواسته شد تا پرسشنامه ها را به صورت مجازی ارسال و آنان نیز به ابزارها پاسخ دهند. ملاک های ورود به پژوهش حاضر شامل حداقل تحصیلات کارشناسی، عدم وجود هیجان های منفی بارز مانند خشم، بحث و جدل و غیره، تأهل، گذشت بیش از ۴ سال از زندگی مشترک، عدم ابتلاء به اضطراب و افسردگی و تمایل جهت شرکت در پژوهش و ملاک های خروج از پژوهش شامل انصراف از تکمیل پرسشنامه های پژوهش و ناقص پرکردن آنها یا عدم پاسخگویی به بیش از ۱۰ درصد گویه ها بودند.

نحوه انجام پژوهش حاضر به این شرح بود که پس از تعیین حجم نمونه و انتخاب بیمارستان هایی جهت انجام پژوهش با سرپرستاران هماهنگ و از آنها خواسته شد تا پرسشنامه های پژوهش را به صورت مجازی در گروه ارسال و از پرستاران بخواهند که به آنها پاسخ دهند. لازم به ذکر است که پس از هماهنگی با مسئولان بیمارستان های منتخب و سرپرستاران، برای آنها اهمیت و ضرورت پژوهش تشریح و تبیین و افزون بر آن، در یک فایل صوتی اهمیت و ضرورت پژوهش برای پرستاران نمونه پژوهش حاضر تبیین و به آنها درباره رعایت نکات و ملاحظات اخلاقی اطمینان خاطر داده شد. همچنین، به آنان توضیح داده شد که هیچ پاسخ صحیح یا غلطی وجود ندارد و بهترین پاسخ، پاسخی است که گویای وضعیت واقعی آنها باشد. در این پژوهش علاوه بر فرم اطلاعات جمعیت شناختی از سه پرسشنامه استفاده شد که در زیر شرح داده می شوند.

۱. پرسشنامه سرمایه روان شناختی: این پرسشنامه با ۲۴ گویه در ۴ خرده مقیاس امیدواری، تاب آوری، خوش بینی و خودکارآمدی توسط Luthans

et al (2007) ساخته شد؛ به طوری که هر خرده مقیاس دارای ۶ گویه بود. نحوه پاسخ دهی به گویه ها به صورت طیف ۶ گزینه ای از کاملاً مخالف با نمره یک تا کاملاً موافق با نمره شش بود و نمره هر خرده مقیاس با مجموع نمره گویه های سازنده آن خرده مقیاس محاسبه و بر همین اساس حداقل و حداکثر نمره در

¹ psychological capital questionnaire

هر یک از خرده‌مقیاس‌های امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی به‌ترتیب ۶ و ۳۶ بودند. [Luthans et al \(2007\)](#) روایی سازه پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی را با تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج حاکی از وجود چهار عامل امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی بود و پایایی آنها را با روش آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷۰ گزارش کردند. در ایران، [Taaajobi et al \(2023\)](#) پایایی پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ محاسبه نمودند. در مطالعه حاضر، مقدار پایایی خرده‌مقیاس‌های امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی در پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی با روش آلفای کرونباخ به‌ترتیب ۰/۸۵، ۰/۷۷، ۰/۸۲ و ۰/۸۰ محاسبه شد.

۲. پرسشنامه شادکامی آکسفورد: این پرسشنامه با ۲۹ گویه توسط [Argyle & Lu \(1990\)](#) ساخته شد. نحوه پاسخ‌دهی به گویه‌ها به‌صورت طیف ۵ گزینه‌ای از کاملاً مخالف با نمره یک تا کاملاً موافق با نمره پنج (نمره‌گذاری ۱۲ گویه معکوس) بود و نمره پرسشنامه شادکامی با مجموع نمره گویه‌های سازنده آن محاسبه و بر همین اساس حداقل و حداکثر نمره در آن به‌ترتیب ۲۹ و ۱۴۵ بودند. [Argyle & Lu \(1990\)](#) روایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد را با نظر متخصصان تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ گزارش کردند. در ایران، [DashtBozorgi et al \(2018\)](#) پایایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ محاسبه نمودند. در مطالعه حاضر، مقدار پایایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ محاسبه شد.

۳. پرسشنامه سنجش عملکرد خانواده مک‌مستر: این پرسشنامه با ۶۰ گویه توسط [Epstein et al \(1983\)](#) ساخته شد. نحوه پاسخ‌دهی به گویه‌ها به‌صورت طیف ۴ گزینه‌ای از کاملاً مخالف با نمره یک تا کاملاً موافق با نمره چهار (نمره‌گذاری ۳۴ گویه معکوس) بود و نمره پرسشنامه عملکرد خانواده با مجموع نمره گویه‌های سازنده آن محاسبه و بر همین اساس حداقل و حداکثر نمره در آن به‌ترتیب ۶۰ و ۲۴۰ بودند. [Epstein et al \(1983\)](#) روایی سازه پرسشنامه عملکرد خانواده را با روش تحلیل عاملی تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ گزارش کردند. در ایران، [Sedaghat & Seyed Mousavi \(2019\)](#) پایایی پرسشنامه عملکرد خانواده را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ محاسبه نمودند. در مطالعه حاضر، مقدار پایایی پرسشنامه سنجش عملکرد خانواده مک‌مستر با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ محاسبه شد.

داده‌های پژوهش حاضر با روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با مدل همزمان در نرم‌افزار SPSS-22 در سطح معناداری ۰/۰۵ تحلیل شدند.

یافته‌ها

در این پژوهش تعداد ۷۵ پرستار با تحصیلات کارشناسی و بالاتر حضور داشتند که فراوانی و درصد فراوانی جنسیت، تحصیلات، وضعیت شغلی و مدت زمان ازدواج آنها در **جدول ۱** ارائه شد.

جدول ۱. نتایج فراوانی و درصد فراوانی جنسیت، تحصیلات، وضعیت شغلی و مدت زمان ازدواج نمونه‌های پژوهش حاضر

متغیر	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۳۵
	زن	۴۰
تحصیلات	کارشناسی	۵۸
	کارشناسی ارشد	۱۷
وضعیت شغلی	رسمی	۵۱
	قراردادی یا شرکتی	۲۴
مدت زمان ازدواج	۱-۵ سال	۲۸
		۳۷/۳۳

¹ Oxford happiness questionnaire

² Macmaster family functioning assessment questionnaire

۲۲/۶۷	۱۷	۶-۱۰ سال
۱۸/۶۷	۱۴	۱۱-۱۵ سال
۹/۳۳	۷	۱۶-۲۰ سال
۶/۶۷	۵	۲۱-۲۵ سال
۵/۳۳	۴	۲۶-۳۰ سال

طبق نتایج مشاهده شده در **جدول ۱**، بیشتر پرستاران پژوهش حاضر زن (۵۳/۳۳ درصد) و دارای تحصیلات کارشناسی (۷۳/۳۳ درصد)، وضعیت شغلی رسمی (۶۸/۰۰ درصد) و مدت ازدواج ۱-۵ سال (۳۷/۳۳ درصد) بودند. پیش فرض های روش تحلیل پژوهش حاضر نشان داد که فرض نرمال بودن متغیرهای سرمایه روان شناختی، شادکامی و عملکرد خانواده بر اساس آزمون کولموگروف-اسمیرنوف به دلیل معناداری بزرگ تر از ۰/۰۵ رد نشد. ضرایب همبستگی سرمایه روان شناختی با شادکامی پرستاران در **جدول ۲** ارائه شد.

جدول ۲. نتایج ضرایب همبستگی سرمایه روان شناختی با شادکامی نمونه های پژوهش حاضر

متغیر پیش بین	متغیر ملاک	ضریب همبستگی	معناداری
امیدواری	شادکامی	۰/۳۲	۰/۰۰۳
تاب آوری		۰/۳۸	۰/۰۰۵
خوش بینی		۰/۴۲	۰/۰۰۰
خودکارآمدی		۰/۴۰	۰/۰۰۱

طبق نتایج مشاهده شده در **جدول ۲**، سرمایه روان شناختی شامل امیدواری، تاب آوری، خوش بینی و خودکارآمدی با شادکامی در پرستاران رابطه مثبت و معنادار داشتند ($P < ۰/۰۵$). ضرایب همبستگی سرمایه روان شناختی با عملکرد خانواده پرستاران در **جدول ۳** ارائه شد.

جدول ۳. نتایج ضرایب همبستگی سرمایه روان شناختی با عملکرد خانواده نمونه های پژوهش حاضر

متغیر پیش بین	متغیر ملاک	ضریب همبستگی	معناداری
امیدواری	عملکرد خانواده	۰/۳۱	۰/۰۰۳
تاب آوری		۰/۲۸	۰/۰۰۵
خوش بینی		۰/۴۲	۰/۰۰۱
خودکارآمدی		۰/۲۲	۰/۰۱۳

طبق نتایج مشاهده شده در **جدول ۳**، سرمایه روان شناختی شامل امیدواری، تاب آوری، خوش بینی و خودکارآمدی با عملکرد خانواده در پرستاران رابطه مثبت و معنادار داشتند ($P < ۰/۰۵$). رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش بینی شادکامی، عملکرد خانواده و ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده بر اساس سرمایه روان شناختی پرستاران در **جدول ۴** ارائه شد.

جدول ۴. نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش بینی شادکامی، عملکرد خانواده و ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده بر اساس سرمایه

روان شناختی نمونه های پژوهش حاضر

متغیر پیش بین	متغیر ملاک	R	R ²	B	Beta	T	معناداری
سرمایه روان شناختی	شادکامی	۰/۱۲	۰/۰۱	۰/۹۷	۰/۱۲	۱/۴	۰/۱۶
	عملکرد خانواده	۰/۱۲	۰/۰۱	۰/۰۹	۰/۰۱	۰/۱۴	۰/۸۸

شادکامی و عملکرد خانواده	۰/۴۹	۰/۲۴	۰/۴۸	۰/۴۹	۶/۱۰	۰/۰۰۰
طبق نتایج مشاهده‌شده در جدول ۴ ، سرمایه روان‌شناختی نقش موثری در پیش‌بینی شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران نداشت ($P > ۰/۰۵$)، اما توانست نقش موثری در پیش‌بینی ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده آنان داشته باشد ($P < ۰/۰۰۱$).						

بحث و نتیجه‌گیری

داشتن شادکامی و عملکرد مطلوب در خانواده نقش موثری در بهبود کیفیت زندگی و سلامت دارد. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه سرمایه روان‌شناختی با شادکامی با نقش واسطه‌ای عملکرد خانواده انجام شد.

یافته‌های این مطالعه نشان داد که سرمایه روان‌شناختی با شادکامی پرستاران رابطه مثبت و معنادار داشت که این نتیجه همسو با نتایج پژوهش‌های [Asante et al \(2022\)](#)، [Gherati et al \(2024\)](#)، [Basinska & Rozkwitalska \(2022\)](#) و [Rashidi Kochi et al \(2017\)](#) بود. در تبیین رابطه مثبت و معنادار سرمایه روان‌شناختی با شادکامی پرستاران می‌توان گفت که سرمایه روان‌شناختی نشان‌دهنده آگاهی از ظرفیت‌های روان‌شناختی است و به سیستم یکپارچه مقاوم‌سازی افراد در برابر موقعیت‌های استرس‌زا و تنش‌زا از طریق چهار مولفه امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی اشاره دارد؛ به‌طوری که امیدواری حاکی از داشتن انگیزه و هدف در زندگی و پافشاری در راه رسیدن به آنها، تاب‌آوری حاکی از توانایی تحمل مشکل‌های پیش آمده و ادامه کار برای رسیدن به اهداف، خوش‌بینی حاکی از اسناد اتفاق‌های مثبت به عوامل شخصی و درونی و اتفاق‌های منفی به عوامل موقعیتی و بیرونی و خودکارآمدی حاکی از باور به توانایی‌های فردی برای انجام فعالیت‌های چالش‌انگیز است. از آنجایی که شادکامی نوعی ارزشیابی است که فرد از خود و زندگی دارد و به مفاهیمی مانند رضایت از زندگی، داشتن خلق و هیجان مثبت و نداشتن خلق و هیجان منفی می‌پردازد، لذا می‌تواند با سرمایه روان‌شناختی مرتبط باشد. بر همین اساس، منطقی است که سرمایه روان‌شناختی با شادکامی پرستاران رابطه مثبت و معنادار داشته باشد و افزایش سرمایه روان‌شناختی (شامل امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی) موجب افزایش، بهبود و ارتقای شادکامی آنان گردد.

همچنین، یافته‌های این مطالعه نشان داد که سرمایه روان‌شناختی با عملکرد خانواده پرستاران رابطه مثبت و معنادار داشت که این نتیجه همسو با نتایج پژوهش‌های [Jan et al \(2023\)](#)، [Sobhani et al \(2023\)](#)، [Moosivand \(2021\)](#) و [Sharifpour Shirazi & Ghaderi \(2022\)](#) بود. در تبیین رابطه مثبت و معنادار سرمایه روان‌شناختی با عملکرد خانواده پرستاران می‌توان گفت که سرمایه روان‌شناختی بر رضایت از زندگی افراد تاثیر می‌گذارد و همه جنبه‌های زندگی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. چهار سرمایه روان‌شناختی امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی با هم تلاش مشترکی را برای برقراری و حفظ تعادل در زندگی انجام می‌دهند و به توانایی در هماهنگی با تغییرها، حل تضادها و تعارض‌ها، همبستگی بین اعضای خانواده، موفقیت در اعمال الگوهای انضباطی خانواده و اجرای قوانین و مقررات حاکم بر خانواده اشاره دارند. از آنجایی که عملکرد خانواده نیز میزان احساس خشنودی افراد را که در پی دستیابی به اهداف در خانواده را نشان می‌دهد و این سازه در حوزه‌های مختلف خصوصیات رفتاری و ساختاری خانواده و الگوهای تبدیلی مهم موجود میان اعضای خانواده شامل شش بخش حل مسئله، ارتباط، نقش‌ها، پاسخگویی عاطفی، آمیختگی عاطفی و کنترل رفتار است، لذا می‌تواند با سرمایه روان‌شناختی مرتبط باشد. بر همین اساس، منطقی است که سرمایه روان‌شناختی با عملکرد خانواده پرستاران رابطه مثبت و معنادار داشته باشد و افزایش سرمایه روان‌شناختی (شامل امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی) موجب افزایش، بهبود و ارتقای عملکرد خانواده آنان گردد.

علاوه بر آن، سرمایه روان‌شناختی نقش موثری در پیش‌بینی شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران نداشت ($P > ۰/۰۵$)، اما توانست نقش موثری در پیش‌بینی ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده آنان داشته باشد. در تبیین عدم نقش معنادار سرمایه روان‌شناختی در پیش‌بینی شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران می‌توان گفت که سرمایه روان‌شناختی قادر به پیش‌بینی شادکامی و عملکرد خانواده نبود و بر همین اساس با اینکه هر یک از سرمایه‌های روان‌شناختی شامل امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی با شادکامی و عملکرد خانواده ارتباط داشتند، اما هنگامی که سرمایه روان‌شناختی به‌صورت کلی وارد معادله رگرسیون شد، نتوانست نقش معناداری در پیش‌بینی شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران ایفا نماید. افزون بر آن، در تبیین نقش معنادار سرمایه روان‌شناختی در پیش‌بینی ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران می‌توان گفت که سرمایه روان‌شناختی قادر به پیش‌بینی ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده بود و هنگامی که سرمایه روان‌شناختی به‌صورت کلی وارد معادله رگرسیون شد، نتوانست نقش معناداری در پیش‌بینی ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران ایفا نماید.

هر پژوهشی با محدودیت‌هایی مواجه است و از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به محدودبودن نمونه پژوهش به پرستاران شهر کرمانشاه، مشغله‌های کاری پرستاران در ارتباط با بیماران و خانواده‌های آنان، عدم بررسی نتایج به تفکیک جنسیت و تعداد زیاد گویه‌های پرسشنامه‌های پژوهش حاضر بودند. بنابراین، در تعمیم یافته‌های این مطالعه باید جوانب احتیاط لحاظ گردد و محدودیت‌های ذکرشده مورد توجه قرار گیرد. با توجه به محدودیت‌های ذکرشده پیشنهاد می‌شود که این پژوهش بر روی پرستاران سایر شهرها و حتی سرپرستاران و سایر کادر درمانی و مراقبتی اجرا شود، نتایج به تفکیک جنسیت یا سایر متغیرهای جمعیت‌شناختی بررسی گردد و پرسشنامه‌ها به دو بخش تقسیم و با یک فاصله زمانی منطقی تکمیل گردند. با توجه به نتایج این پژوهش، ارتقای سرمایه روان‌شناختی از طریق کارگاه‌های آموزشی نقش موثری در بهبود ترکیب شادکامی و عملکرد خانواده در پرستاران دارد. در نتیجه، پیشنهاد می‌شود که برای همه کادر بیمارستان دوره آموزشی ارتقای سرمایه روان‌شناختی برگزار شود و به آنان بروشورها و کتاب‌های آموزشی مرتبط در این زمینه داده شود تا آنان بتوانند با استفاده از آنها میزان شادکامی و عملکرد خانواده خود را بهبود و ارتقاء بخشند.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تضاد منافی گزارش نشد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان با هم مشارکت پویا و فعالی داشتند.

موازین اخلاقی

نویسندگان تلاش کردند تا همه موازین اخلاقی رعایت گردد.

شفافیت داده‌ها

در این پژوهش، داده‌ها و منابع ضمن رعایت اصول کپی‌رایت ارسال می‌شود.

حامی مالی

این پژوهش با هزینه شخصی دانشجو انجام شد و هیچ حامی مالی نداشت.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله نویسندگان از مسئولان بیمارستان‌های شهر کرمانشاه و پرستاران شرکت‌کننده در پژوهش تشکر می‌نمایند.

References

- Asante, K. O., Meyer-Weitz, A., & Okafo, D. C. (2022). Psychological capital and orientation to happiness as protective factors for coping among first year university students in South Africa. *International Journal of Health Promotion and Education*, 60(5), 298-307. <https://doi.org/10.1080/14635240.2022.2065513>
- Argyle, M., & Lu, L. (1990). The happiness of extraverts. *Personality and Individual Differences*, 11(10), 1011-1017. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(90\)90128-E](https://doi.org/10.1016/0191-8869(90)90128-E)
- Ashoori, J. (2022). The effectiveness of therapy based on acceptance and realistic commitment on emotional regulation and happiness of couples. *Psychological Dynamics in Mood Disorders*, 1(1), 12-23. <https://maherpub.com/pdmd/article/view/51>

- Basinska, B. A., & Rozkwitalska, M. (2022). Psychological capital and happiness at work: The mediating role of employee thriving in multinational corporations. *Current Psychology: A Journal for Diverse Perspectives on Diverse Psychological Issues*, 41(2), 549-562. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00598-y>
- Carrero, G., Makin, J., & Malinowski, P. (2022). A mathematical model for the dynamics of happiness. *Mathematical Biosciences and Engineering*, 19(2), 2002-2009. <https://doi.org/10.3934/mbe.2022094>
- Charles-Leija, H., Castro, C. G., Toledo, M., & Ballesteros-Valdes, R. (2023). Meaningful work, happiness at work, and turnover intentions. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(4), 3565. <https://doi.org/10.3390/ijerph20043565>
- DashtBozorgi, Z., Alipoor, S., Shahandeh, A., & Payan, S. (2018). Predicting the life expectancy in nurse based on happiness, acting to religious beliefs and psychological hardiness. *Quarterly Journal of Nursing Management*, 6(3-4), 57-65. <http://dx.doi.org/10.29252/ijnv.6.3.4.57>
- Epstein, N. B., Baldwin, L. M., & Bishop, D. S. (1983). The Macmaster model of family assessment device. *Journal of Marital and Family Therapy*, 9(2), 171-180. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1752-0606.1983.tb01497.x>
- Gharati, M., Kashani Vahid, L., & Asaseh, M. (2024). Develop a structural model of happiness of mothers with children with intellectual disabilities based on psychological capital with the mediation of cognitive flexibility and emotional regulation. *Journal of Psychological Science*, 23(136), 39-54. <http://dx.doi.org/10.52547/JPS.23.136.785>
- Goel, P., & Singh, A. (2023). The mediating role of organisational learning capabilities between workplace happiness and organisational citizenship behavior. *Journal of Workplace Learning*, 36(1), 59-76. <https://doi.org/10.1108/JWL-06-2023-0100>
- Hazan-Lin, B., & Miller, P. (2023). Psychological capital's mediation of anxiety-related patterns of thinking and academic adjustment among university students. *Journal of American College Health*, 12, 1-11. <https://doi.org/10.1080/07448481.2023.2232867>
- Jan, F., Iqbal, N., Wasif, S., Hassan, B., & Mushtaq, R. (2023). Family functioning and relapse among drug addicts: Mediating role of psychological capital. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 38(4), 579-591. <https://doi.org/10.33824/PJPR.2023.38.4.33>
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60(3), 541-572. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x>
- Mamarzakis, E. C., & Tsionas, M. G. (2021). Making inference of British household's happiness efficiency: A Bayesian latent model. *European Journal of Operational Research*, 294(1), 312-326. <https://doi.org/10.1016/j.ejor.2021.01.031>
- Meroni, M. C., Visani, E., Ferrara, C., & Nicolo, G. (2021). Family style and psychiatric acuity: family functioning assessment of an hospitalized population in a Emergency department. *Rivista di Psichiatria*, 56(1), 36-42. <https://doi.org/10.1708/3546.35218>
- Moosivand, M. (2021). Structural model of family functioning, psychological capital, psychologically active psychological needs: the mediating role of adolescent responsibility in adolescence. *The Journal of Psychological Science*, 20(103), 1147-1170. <http://dx.doi.org/10.52547/JPS.20.103.1147>
- Pan, W., Zhou, W., Wu, J., Huang, Z., Ding, L., Lu, X., & Li, X. (2024). A network analysis of daily stressors, subjective well-being, psychological distress and psychological capital during the COVID-19 pandemic. *Journal of Affective Disorders*, 366, 113-123. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2024.08.109>
- Rashidi Kochi, F., Najafi, M., & Mohammadyfar, M. A. (2017). The role of positive psychological capital and the family function in prediction of happiness in high school students. *Positive Psychology Research*, 2(3), 79-95. <https://doi.org/10.22108/ppls.2016.21553>
- Sedaghat, M., & Seyed Mousavi, K. S. (2019). The relationship between family function and thinking styles in child training. *Sociology of Education*, 5(1), 22-31. <https://doi.org/10.22034/ijes.2019.43746>

- Sharifpour Shirazi, A., & Ghaderi, Z. (2022). The predictive role of self-compassion and psychological capital for family functioning in married women in Shiraz city: *Quarterly Journal of Women and Society*, 13(50), 139-150. <https://doi.org/10.30495/jzvj.2022.28378.3607>
- Silva, A. J., Abreu, P., & Brito, S. (2022). The path from social and organizational resources to satisfaction: the mediating role of academic engagement and the moderating role of psychological capital. *International Journal of Educational Management*, 36(5), 750-765. <https://doi.org/10.1108/IJEM-01-2022-0041>
- Sobhani, S. G., Falahzade, H., & Pourshahriar, H. (2023). Predicting the tendency to self-harming behaviors in teenage girls 13 to 15 years old based on psychological capital and family performance. *Journal of Family Research*, 18(4), 775-775. <https://doi.org/10.48308/JFR.18.4.755>
- Taajobi, M., Mohammadi, P., & Ahmadi, M. (2023). Investigating the relationship between talent management and organizational socialization with psychological capital (Case study: Saez primary school teachers). *Sociology of Education*, 9(1), 181-190. <https://doi.org/10.22034/ijes.2021.541983.1184>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics*. 7th ed., California: Pearson Publication. <https://www.amazon.com/Using-Multivariate-Statistics-Barbara-Tabachnick/dp/0134790545>
- Tetteh, S. (2024). Incivility and engagement: the role of emotional exhaustion and psychological capital in service organizations. *The Learning Organization*, 31(6), 919-939. <https://doi.org/10.1108/TLO-06-2023-0099>
- Xu, J., Yan, P., Ma, G., Liu, Z., Zhang, T., Liu, L., & Gu, C. (2025). Moderating effects of screen time on the relationship between family functioning and negative emotions in Chinese children with cancer. *Journal of Pediatric Nursing*, 81, 83-88. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2025.01.019>
- Zhijie, H., Zhihua, M., Haoxiang, W., Yuming, H., Qiaoyan, D., Ranran, D., & Zhiheng, Z. (2024). Multimorbidity of hypertension, diabetes, and dyslipidemia and influencing factors of family function among the elderly of original residential communities of Guangzhou city. *Chines General Practice Journal*, 1(3), 173-181. <https://doi.org/10.1016/j.cgj.2024.09.001>